

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน :
กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัย 3 ระยะ
ดังนี้

ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาค้นหาเหตุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของ
ประชาชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน :
กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

ระยะที่ 3 การทดลองและประเมินผลการใช้รูปแบบการการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ท้องถิ่นของประชาชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

ระยะที่ 1 ศึกษาค้นหาเหตุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของ
ประชาชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษารายกรณี ที่เลือกศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเพียง
เทศบาลเดียว คือเทศบาลตำบลสงเปลือยเท่านั้น การจำกัดขอบเขตของการวิจัยโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง
เพียงเทศบาลเดียว มีผลทำให้การเลือกตัวแปรอิสระหรือตัวแปรที่จะนำมาศึกษา สามารถควบคุมตัว
แปรอื่นๆ อาทิเช่น สภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน วัฒนธรรมและประเพณีนิยมทาง
ประวัติศาสตร์บรรยากาศทางการเมืองท้องถิ่น และหน้าที่ความรับผิดชอบที่แตกต่างกันตามฐานะของ
เทศบาล ซึ่งสภาพแวดล้อม (Environment) เหล่านี้อาจจะมีผลต่อตัวแปร คือ การมีส่วนร่วมทางการเมือง
เมืองท้องถิ่นในรูปเทศบาลซึ่งมีจำนวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสงเปลือย
ทั้งหมด จำนวน 5,919 คน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดกาฬสินธุ์, 2555)

2. กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภา
เทศบาลตำบลสงเปลือย ในปี พ.ศ. 2555 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 375 คน จากการคำนวณ โดยใช้สูตร
ทาโร่ (Taro, 1973 : 727) ดังนี้

สูตร

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ ในที่นี้กำหนดไว้ที่ .05

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{5,919}{1+5,919(0.05)^2}$$

$$= 374.85$$

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 374.85 ผู้วิจัยจึงเก็บตัวอย่าง 375 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

2.1.1 ตัวแปรที่เกี่ยวกับลักษณะทางภูมิหลังของประชาชนซึ่งมีอยู่ 6 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ถิ่นกำเนิด ระดับการศึกษา รายได้

2.1.2 ตัวแปรที่เกี่ยวกับลักษณะทางชีวสังคม มี 5 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้ทางการเมือง ท้องถิ่นการเข้าร่วมกับกลุ่มในท้องถิ่น การเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อสารมวลชน การได้รับสนับสนุนทางสังคม และภาวะผู้นำ

2.1.3 ตัวแปรที่เกี่ยวกับลักษณะทางจิตวิสัย ซึ่งมีอยู่ 3 ตัวแปร ได้แก่ ความสำนึกในหน้าที่พลเมือง ความรู้สึกที่มีต่อชุมชนและการแสดงความคิดเห็น

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในรูปเทศบาล ตำบลสงเปลือย จังหวัดกาฬสินธุ์

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

3.1 การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะต้องวัดทั้งตัวแปรต้น และตัวแปรตามทุกตัวแปร เพื่อพิจารณาเนื้อหาและคุณลักษณะที่สำคัญของตัวแปรแต่ละตัว และนำมาสร้างนิยามปฏิบัติการ

3.2 กำหนดเค้าโครงเครื่องมือวัดตัวแปรต่างๆ ว่าจะวัดตัวแปรใด โดยเครื่องมือใด และมีลักษณะทั่วไปของเครื่องมือวัดแต่ละชนิดอย่างไร โดยใช้แนวทางจากการศึกษาเครื่องมือที่มีผู้ทำมาแล้ว และจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.3 ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัย

3.4 นำเครื่องมือฉบับร่างที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา ด้านภาษา และด้านสถิติวิเคราะห์ ได้แก่

3.4.1 ดร.วารินทร์ ดอกนารี วุฒิ ปร.ค. ยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาภูมิภาค ตำแหน่ง
นักวิชาการ

3.4.2 ดร.ศิริศักดิ์ พรหมแพน วุฒิ ปร.ค. ยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาภูมิภาค ตำแหน่ง
นักวิชาการ

3.4.3 ดร.ประณต มุลโพธิ์ วุฒิ ปร.ค. ยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาภูมิภาค ตำแหน่ง
ผู้อำนวยการกองการสาธารณสุขเพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม และค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence : IOC) แล้วทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย ซึ่งมีได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อนำข้อมูลมาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นรายข้อด้วยวิธีการหาอัตรา ค่าวิกฤต t ระหว่างกลุ่มคะแนนสูง และกลุ่มคะแนนต่ำ มาวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มคะแนนสูงกับกลุ่มคะแนนต่ำ โดยเลือกข้อที่มีค่า t ที่หมายถึง ค่าคะแนนเฉลี่ยในข้อนั้นๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาเป็นข้อคำถามในเครื่องมือฉบับจริง เพื่อให้ข้อคำถามทุกข้อสามารถจำแนกการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนระดับเข้มขึ้นสูง ระดับเข้มขึ้น และระดับพื้นฐาน ซึ่งแตกต่างกัน ออกจากกันได้ จากนั้นจึงนำมาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งใช้วิธีวัดความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ครอนบาค (Cronbach) เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

3.6 นำผลที่ได้จากการทดลองใช้ มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) แล้วปรับปรุงเครื่องมืออีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยนี้ ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรลักษณะทางภูมิหลัง ทางชีวสังคมและทางจิตวิสัยของประชาชนที่ถูกศึกษา และวัดตัวแปรต่างๆ โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านภูมิหลังของประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแบบสอบถามเป็นลักษณะ แบบตรวจสอบรายการ (check list) และเติมคำ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางชีวสังคม ได้แก่ ความรู้ทางการเมือง การเข้าร่วมกลุ่มในห้องถิ่น การเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชน การได้รับการสนับสนุนทางสังคม และภาวะผู้นำจำนวน 50 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทางจิตวิสัย ประกอบด้วย ความสำนึกในหน้าที่ พลเมือง ความสำนึกที่มีต่อชุมชน และการแสดงความคิดเห็นจำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช่เครื่องคำนวณจากคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวแปร เป็นการคำนวณหาค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรแต่ละตัว ได้แก่ ค่าวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง ค่าวัดการกระจาย เพื่อศึกษาลักษณะการแจกแจงความถี่ของตัวแปรแต่ละตัว

5.2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เกณฑ์การให้คะแนน การกำหนดค่าน้ำหนัก มีดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	5	คะแนน
มาก	ให้คะแนนเท่ากับ	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ	3	คะแนน
น้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย โดยการให้เกณฑ์การแปลผลของบุญชม ศรีสะอาด (2545)

ดังนี้

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	4.51-5.00	หมายถึง	อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	3.51-4.50	หมายถึง	อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	2.51-3.50	หมายถึง	อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	1.51-2.50	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	1.00-1.50	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสามารถของตัวแปรปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะทางภูมิหลัง ทางชีวสังคม และทางจิตวิสัย ในการทำนาย และอธิบายการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในแต่ละประเภท

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

จากผลการวิจัยระยะที่ 1 จะพบว่า ปัจจัยที่แท้จริงที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์มีตัวแปรใดบ้าง ผู้วิจัยนำผลการวิจัยมากำหนดเป็นรูปแบบ (Model) การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์และจัดประชุมเชิงวิชาการ (Workshops) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องวิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงการรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน การดำเนินการในระยะที่ 2 มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยระยะที่ 2

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ประชาชน 10 คน เลือกจากประชาชนที่มีความสนใจด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองและสมัครใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม 2) ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เช่น ส.ว. ส.ส. ส.จ. นายกเทศมนตรี ทั้งอดีตและปัจจุบัน 3) นักวิชาการ 3 คน เช่น ผู้ที่มีความรู้ด้านรัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ และ 4) ผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน 4 คน เช่น ผู้บริหารระดับสูงของเทศบาล เจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) รวม 20 คน โดยการประชุมเชิงวิชาการ (Workshops) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ประชาชน และผู้เกี่ยวข้องวิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

2. ขั้นตอนการในการวิจัยที่ 2

2.1 วิเคราะห์แต่ละปัจจัยจากผลการวิจัยระยะที่ 1 พบปัจจัยเชิงสาเหตุที่แท้จริงที่ส่งผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา

2.2 ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบ (Model) พร้อมทั้งกำหนดกิจกรรมที่เหมาะสมในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณา

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระยะที่ 1 กำหนดเป็นรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนฉบับร่าง หลังจากนั้นให้ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาเพื่อนำมาดำเนินการในขั้นต่อไป

2.4 จัดการประชุมเชิงวิชาการ(Workshops) โดยให้ประชาชน 10 คน เลือกจากประชาชนที่มีความสนใจด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองและสมัครใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เช่น ศ.ว. ศ.ส. ศ.จ. นายกเทศบาล ทั้งอดีตและปัจจุบัน นักวิชาการ 3 คน เช่น ผู้ที่มีความรู้ด้านรัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ และผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน 4 คน เช่น ผู้บริหารระดับสูงของเทศบาล เจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชน รวม 20 คน วิทยากร วิจารณ์ ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยทำการจดบันทึกลงในแบบวิจารณ์และข้อเสนอแนะ และบันทึกภาพและเสียง ทุกเนื้อหา

2.5 ถอดข้อความจากแบบรวบรวมการวิจารณ์และข้อเสนอแนะ และจากการบันทึกภาพและเสียงจากการประชุมเชิงวิชาการที่ผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัย ได้บันทึกไว้

2.6 สังเคราะห์จากการวิจารณ์และข้อเสนอแนะจากการถอดข้อความ นำมาประกอบการเทียบเคียงบริบททางสังคม และผู้วิจัยปรับปรุงรูปแบบตามการวิจารณ์และข้อเสนอแนะ

2.7 ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 2

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการจดบันทึกลงในแบบวิจารณ์และข้อเสนอแนะและการบันทึกภาพและเสียง จากการประชุมเชิงวิชาการ แล้วนำมาถอดข้อความ

4. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 2

4.1 ผู้วิจัยวิเคราะห์การวิจารณ์และข้อเสนอแนะที่ได้จากการถอดข้อความว่าอยู่ในตัวแปรใดที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1 และจัดกลุ่ม (Grouping)

4.2 ผู้วิจัยสังเคราะห์จากการวิจารณ์และข้อเสนอแนะที่ได้จากการถอดข้อความ

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

จากการเปิดเวทีสาธารณะ ได้กำหนดรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน แล้วนำรูปแบบมาทดลองใช้ โดยมีวิธีการทดลองดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยระยะที่ 3

1.1 ประชากร คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสงเปลือย ในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

1.2 กลุ่มทดลอง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์จำนวน 30 คน โดยเลือกจากผู้นำหมู่บ้าน 5 คน คณะกรรมการหมู่บ้าน 5 คน

และประชาชนผู้ที่มีความสนใจและสมัครใจให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จำนวน 20 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยระยะที่ 3

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองในการวิจัยระยะที่ 3

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นแบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง จำนวน 1 ชุด มีรูปแบบทั้งเป็นช่องว่างให้เติมคำ และแบบตรวจสอบรายการ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 3

4.1 ก่อนดำเนิน โครงการ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบทดสอบก่อน (Before) ร่วมโครงการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจากกลุ่มทดลอง

4.2 หลังดำเนิน โครงการ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบทดสอบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจากกลุ่มทดลอง

5. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยระยะ 3

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ผลการนำรูปแบบไปทดลองใช้ว่ารูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ผลหรือไม่ แล้วเปรียบเทียบกับก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมือง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลทางสถิติโดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปรตามแบบวัดซ้ำ (Repeated Measures Multivariate Analysis of Variance : MANOVA) เพื่อดูว่ามีการเปลี่ยนแปลงระหว่างก่อนและหลังการทดลองอย่างไร